

อิทธิพลของตัวแปรกำกับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเองต่อพฤติกรรมการป้องกันโรค
ไขหวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ชนิดเอ เอชวัน เอ็นวัน

ศิตา พลจันทร์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางวิทยาการปัญญา

วิทยาลัยวิทยาการวิจัยและวิทยาการปัญญา มหาวิทยาลัยบูรพา

พฤษภาคม 2555

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ ศิตา พลิจันทร์ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางวิทยาการปัญญา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ดร. พูลพงศ์ สุขสว่าง)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุพิมพ์ ศรีพันธุ์วรสกุล)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธาน
(แพทย์หญิงมาลินี บุญยรัตพันธุ์)

.....กรรมการ
(ดร. พูลพงศ์ สุขสว่าง)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุพิมพ์ ศรีพันธุ์วรสกุล)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา กรเพชรปานิ)

วิทยาลัยวิทยาการวิจัยและวิทยาการปัญญา อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางวิทยาการปัญญา
ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีวิทยาลัยวิทยาการวิจัย
และวิทยาการปัญญา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา กรเพชรปานิ)
วันที่ ๒๐ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๕

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก ดร.พูลพงศ์ สุขสว่าง อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และรองศาสตราจารย์ ดร.สุพิมพ์ ศรีพันธุ์วรสกุล อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำแนวทางที่ถูกต้อง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วน และเอาใจใส่ด้วยดี ทำให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

การสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ ได้รับความกรุณาจากแพทย์หญิงมาลินี บุญยรัตพันธุ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา กรเพชรปาณี เป็นกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ และให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่เป็นประโยชน์ ทำให้งานวิจัยฉบับนี้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่ง

การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามได้รับความอนุเคราะห์ จากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยุวดี รอดจากภัย ดร.ภัทราวดี มากมี และดร.ประวีณา เอี่ยมยี่สุน ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ให้ข้อเสนอแนะ เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข ผู้วิจัยขอขอบพระคุณการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียน คณะครู-อาจารย์ และนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ท้ายนี้ขอขอบพระคุณ บิดา-มารดา ที่อบรมสั่งสอนและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด คุณสมันท์ พลัสจันทร์และบุตรทั้งสอง ที่คอยเป็นกำลังใจให้แก่ผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา และอาจารย์ปณิธิ อึ้ง ที่ให้ความช่วยเหลือในหลาย ๆ ด้าน รวมทั้งพี่ ๆ น้อง ๆ ทุกคน ที่มีได้กล่าวนามมา ณ ที่นี้ ที่มีส่วนช่วยให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จได้ด้วยดี คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญู กตเวทิตาแด่ บุพการี บุรพจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านทั้งในอดีตและปัจจุบัน ที่ทำให้ผู้วิจัยเป็นผู้มีการศึกษา และประสบความสำเร็จมาจนตราบนานเท่านานนี้

ศิตา พลัสจันทร์

53910957: สาขาวิชา: การวิจัยและสถิติทางวิทยาการปัญญา; วท.ม. (การวิจัยและสถิติทางวิทยาการปัญญา)

คำสำคัญ: พฤติกรรมการป้องกันโรค/ ไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ชนิดเอ เอชวัน เอ็นวัน/ การรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง/ ตัวแปรกำกับ

ศิตา พลิจันทร์: อิทธิพลของตัวแปรกำกับกับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเองต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ชนิดเอ เอชวัน เอ็นวัน (INFLUENCE OF PERCEIVED CONTROL AS MEDIATOR FOR PREVENTIVE BEHAVIOR ON INFLUENZA A (H1N1)) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: พูลพงศ์ สุขสว่าง, ค.ด., สุพิมพ์ ศรีพันธุ์วรสกุล, ค.ด. 142 หน้า. ปี พ.ศ. 2555.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรกำกับกับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเองต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ชนิดเอ เอชวัน เอ็นวัน และตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ตัวแปรในโมเดลประกอบด้วย ตัวแปรแฝง 5 ตัว ได้แก่ เจตคติต่อพฤติกรรม การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง ความตั้งใจในการทำพฤติกรรม และพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ชนิดเอ เอชวัน เอ็นวัน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีการศึกษา 2555 โรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดนครพนม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 450 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานด้วยโปรแกรม SPSS และใช้โปรแกรม LISREL วิเคราะห์โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรกำกับกับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเองต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ชนิดเอ เอชวัน เอ็นวัน มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ดี โดยการตรวจสอบจากค่าสถิติไค-สแควร์ เท่ากับ 74.18 ที่องศาอิสระ (df) เท่ากับ 57 ค่าความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ .06 ค่า GFI เท่ากับ 0.98 ค่า AGFI เท่ากับ 0.94 ค่า CFI เท่ากับ 1.00 ค่า SRMR เท่ากับ 0.02 ค่า RMSEA เท่ากับ 0.03 และค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์เท่ากับ 0.42 แสดงว่า ตัวแปรเชิงสาเหตุทั้งหมดในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ชนิดเอ เอชวัน เอ็นวัน ได้ร้อยละ 42 และการกำกับกับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเองร่วมกับความตั้งใจในการทำพฤติกรรม มีอิทธิพลสูงสุดต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ชนิดเอ เอชวัน เอ็นวัน

53910957: MAJOR: RESEARCH AND STATISTICS IN COGNITIVE SCIENCE;
M.Sc. (RESEARCH AND STATISTICS IN COGNITIVE SCIENCE)

KEYWORDS: PREVENTIVE BEHAVIOR/ INFLUENZA A (H1N1)/ PERCEIVED CONTROL/
MEDIATOR

SITA PLEEJAN: INFLUENCE OF PERCEIVED CONTROL AS MEDIATOR FOR
PREVENTIVE BEHAVIOR ON INFLUENZA A (H1N1). ADVISORY COMMITTEE: POONPONG
SUksAWANG, Ph.D., SUPIM SRIPUNVORASKUL, Ph.D. 142 P. 2012.

The objectives of this research were to develop and validate a causal relationship model of perceived control as mediator for preventive on influenza A (H1N1), and to check the consistency of the developed model with empirical data. The model consisted of five latent variables: attitude toward behavior, subjective norms, perceived behavior control, behavioral intention, and preventive behavior. The sample consisted of High school students 2012 academic year in Nakhon Phanom Province and 450 people from the Basic Education Commission, all selected by multistage random sampling. Data were collected by questionnaires. Descriptive statistics were generated using SPSS; causal mode analysis involved the use of LISREL.

Results indicated that the causal model of perceived control as mediator for preventive behavior on influenza A (H1N1) was consistent with empirical data: Chi-square test of goodness of fit = 74.18, $p = 0.06$, $df = 57$, GFI = 0.98, AGFI = 0.94, CFI = 1.00, SRMR = 0.02, RMSEA = 0.03 and $R^2 = 0.42$. The variables in the model accounted for 42% of the variance in preventive behavior on influenza A (H1N1). The highest direct effect for preventive behavior was the interaction of perceived behavior control and behavioral intention.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
สมมติฐานของการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
ตอนที่ 1 ความรู้เกี่ยวกับโรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ชนิด A (H1N1).....	10
โรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ชนิด A (H1N1).....	10
สาเหตุและวิวัฒนาการของโรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่	
ชนิด A (H1N1).....	11
อาการของผู้ติดเชื้อโรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ ชนิด A (H1N1).....	13
กลุ่มเสี่ยงต่อการเป็นโรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ ชนิด A (H1N1).....	13
การวินิจฉัยและการรักษาโรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่	
ชนิด A (H1N1).....	14
สถานการณ์และแนวโน้มการแพร่ระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่	
สายพันธุ์ใหม่ ชนิด A (H1N1).....	15
การป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ ชนิด A (H1N1).....	19
ตอนที่ 2 ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Theory of Planned Behavior).....	24
ตอนที่ 3 ตัวแปรที่ส่งผลต่อพฤติกรรมในการป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่	
สายพันธุ์ใหม่ชนิด A (H1N1).....	29
ตอนที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	40
งานวิจัยในประเทศ.....	40
งานวิจัยต่างประเทศ.....	44

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	50
การพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรกำกับการรับรู้ ความสามารถในการควบคุมตนเองต่อพฤติกรรมป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ สายพันธุ์ใหม่ชนิด A (H1N1).....	50
การตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์.....	51
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	51
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	54
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	54
การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ.....	60
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	61
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน.....	67
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ ที่ใช้ในการศึกษาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรกำกับการ รับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเองต่อพฤติกรรมป้องกันโรค ไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ชนิด A (H1N1).....	71
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน เพื่อตรวจสอบความตรง เชิงโครงสร้างของตัวแปรแฝง.....	74
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรกำกับการ รับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเองต่อพฤติกรรม ป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ชนิด A (H1N1).....	79
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	85
สรุปผลการวิจัย.....	85
อภิปรายผลการวิจัย.....	88
ข้อเสนอแนะ.....	93
บรรณานุกรม.....	96
ภาคผนวก.....	102
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ.....	103
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย..	105
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย.....	108
ภาคผนวก ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	110

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก จ ผลการวิเคราะห์โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรกำกับ การรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเองต่อพฤติกรรมป้องกันโรค ไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ชนิด A (H1N1) ตามสมมติฐาน.....	117
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	142

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 อัตราป่วยและอัตราตายจำแนกตามอายุ.....	17
2 สรุปตัวแปร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	47
3 จำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกขนาดโรงเรียน.....	52
4 รายละเอียดการสุ่มห้องเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	52
5 จำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	53
6 ค่า IOC (Item Objective Congruence) ของข้อคำถามจำแนกตามตัวแปรแฝง.....	60
7 ค่าอำนาจจำแนกของข้อคำถาม จำแนกตามตัวแปรแฝง.....	61
8 ค่าความเที่ยงของตัวแปรแฝงของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย.....	61
9 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลักษณะ.....	67
10 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์การกระจาย ค่าความเบ้ และค่าความโด่งของตัวแปรสังเกตได้.....	68
11 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ที่ใช้ในการศึกษาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรกำกับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง ต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ชนิด A (H1N1).....	72
12 ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรกำกับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเองต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ชนิด A (H1N1) ตามโมเดลสมมติฐาน.....	81
13 เมทริกซ์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝง.....	82

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรกำกับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเองต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ชนิด A (H1N1).....	5
2 เชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่ชนิด A.....	11
3 การแพร่กระจายของเชื้อไข้หวัดใหญ่จากคนสู่คน.....	13
4 จำนวนผู้ป่วยโรคไข้หวัดใหญ่ (รง.506) เปรียบเทียบค่ามัธยฐาน 3 ปี (2551-2553) และจำนวนผู้เสียชีวิตโรคไข้หวัดใหญ่ จำแนกรายสัปดาห์ ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2554.....	19
5 ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (A Theory of Planned Behavior) ปี 2006.....	25
6 โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรกำกับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเองต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ชนิด A (H1N1).....	49
7 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลการวัดเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ชนิด A (H1N1).....	75
8 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลการวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ชนิด A (H1N1).....	76
9 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลการวัดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเองในการป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ชนิด A (H1N1).....	76
10 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลการวัดความตั้งใจในการทำพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ชนิด A (H1N1).....	77
11 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลการวัดพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ชนิด A (H1N1).....	78
12 โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรกำกับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเองต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ชนิด A (H1N1).....	80